

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 12), תשכ"ה-1965 *

1. בסעיף 4 לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953: (להלן – החוק העיקרי), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) ילדו, לרבות ילד חורג וילד מאומץ, וכן נכדו שכל פרנסתו על המבוטח, ובלבד שלא מלאו להם 18 שנה, או שאינם מסוגלים לכלכל עצמם ואין להם הכנסה ממקור אחר כדי מחייתם (להלן בחלק זה ובתוספת השניה – ילד)."

2. אחרי סעיף 25 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק רביעי – סמל ותעודה לנכים

25א. נכה שנקבעה לו דרגת נכות של 25% או יותר, ואינה לזמן מוגבל ולא דרגת נכות זמנית, יעניק לו המוסד סמל מיוחד ותעודה המעידים על נכותו.

25ב. צורת הסמל והתעודה, דרכי הענקתם והוראות בדבר ייצורו של הסמל, המסחר בו וכל שימוש אחר בו או בדמותו לצרכי מסחר או פרסומת – ייקבעו בתקנות.

25ג. (א) (1) העונד את הסמל או סמל דומה לו עד כדי להטעות ולא היה רשאי לענודו;

(2) המייצר את הסמל או סמל דומה לו עד כדי להטעות, מציעו למכירה, סוחר בו או משתמש בו או בדמותו שלא בהתאם לתקנות.

דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות.

(ב) אין סעיף קטן (א) גורע מאחריותו הפלילית של אדם לפי חוק אחר.

25ד. הוראות סעיפים 25ב ו-25ג (א) (2) לא יחולו על בעל סימן מסחר שנרשם בפנקס סימני המסחר לפי פקודת סימני המסחר, 1938², בתאריך קודם לתאריך קביעת צורת הסמל כאמור בסעיף 25ב.

3. בסעיף 31 לחוק העיקרי, בהגדרת "ילד", במקום פסקאות משנה (א) ו-(ב) יבוא:

"(א) לא מלאו לו 18 שנה;

(ב) לא מלאו לו 25 שנה ואינו מסוגל לכלכל עצמו ואין לו הכנסה ממקור אחר כדי מחייתו."

4. אחרי סעיף 131 לחוק העיקרי יבוא:

"חלק ג: ביטוח ילדי עובדים

131. "מבוטח", לענין חלק זה – עובד הזכאי לשכר שמעבידו חייב בתשלום דמי ביטוח כעודו, לרבות דורש עבודה כאמור בסעיף 31א (א) (3)

* נתקבל בכנסת ביום י"ב בתמוז תשכ"ה (12 ביולי 1965); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 644, תשכ"ה, עמ' 170.

1 ס"ח תשי"ד, עמ' 6; תשט"ו, עמ' 127; תשי"ז, עמ' 88; עמ' 90, עמ' 178; תשי"ט, עמ' 160; תש"ך, עמ' 36; תשכ"ב, עמ' 40; תשכ"ג, עמ' 110; תשכ"ד, עמ' 8; עמ' 121; תשכ"ה, עמ' 130.

2 ע"ר 1938, תוס' 1 מס' 843, עמ' 103.

ולמעט מי שרואים אותו על-פי סעיף 1 (ב) (1) כעובד באגודה שיתופית
שהיא קיבוץ או מושב שיתופי ולענין עבודתו באגודה שיתופית זו, אולם
שר העבודה רשאי לקבוע תנאים מיוחדים שעל-פיהם יראו את חברי
הקיבוצים או המושבים השיתופיים כמבוטחים.

פ.31. "ילד" לענין חלק זה –

ילדים

- (1) ילדו של מבוטח, לרבות ילד חורג או מאומץ;
- (2) מי שאינו ילדו כאמור, אם הוכח להנחת דעתו של מי שהוסמך לכך על ידי מינהלת המוסד כי בתקופה שנקבעה בתקנות פרנס אותו המבוטח, ובלבד שנתקיים בו אחד מאלה:
(א) לא מלאו לו 18 שנה;

(ב) לא מלאו לו 25 שנה ואינו מסוגל לכלכל עצמו ואין לו הכנסה ממקור אחר כדי מחייתו, והמונחים "אב", "אם" ו"הורה" יתפרשו בהתאם לאמור.

31ט. הזכאי לקיצבת ילדי עובדים (בחלק זה – קיצבה) הוא אב מבוטח, ואם איננו מבוטח – אם מבוטחת; אולם שר העבודה יקבע תנאים ונסיונות שבהם הזכאית לקיצבה היא רק אם מבוטחת, אף כשהאב מבוטח.

זכאים

31י. (א) עבד הזכאי לקיצבה חודש עבודה מלא, תשולם לו קיצבה בעד כל ילד משלושת ילדיו הבכירים, כזה:

שיעור הקיצבה
בעד חודש
עבודה מלא

- (1) עד יום ח' בטבת תשכ"ו (31 בדצמבר 1965) – 7.50 לירות לחודש לילד;
- (2) לשנת 1966 – 9 לירות לחודש לילד;
- (3) מיום י"ט בטבת תשכ"ז (1 בינואר 1967) ואילך – 10 לירות לחודש לילד.

(ב) שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, להגדיל בצו את שיעורי הקיצבה הנקובים בסעיף זה בשים לב להנודות בשכר העבודה.

(ג) חודש עבודה מלא של הזכאי לענין סעיף זה הוא חודש שהזכאי עבד בכל ימי העבודה שבו, אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד, ימי עבודה מלאים כמקובל לגבי עובד מסוגו באותה עבודה.

31יא. (א) שר העבודה באישור ועדת העבודה של הכנסת יקבע דרך כלל או לסוגים של זכאים –

שיעור הקיצבה
בעד עבודה חלקית

(1) שיעור הקיצבה שתשולם לזכאי שלא עבד חודש עבודה מלא כאמור בסעיף 31י, ומינימום שעות העבודה שיזכו אותו בקיצבה;

(2) פרקי זמן שייחשבו לענין חלק זה כזמן עבודה אף אם הזכאי לא עבד בהם;

(3) התנאים שלפיהם תשולם לזכאי דורש עבודה קיצבה בעד פרקי זמן שלא עבד בהם ואת שיעור הקיצבה שתשולם לו.

(ב) שיעורי הקיצבה שייקבעו כאמור לא יעלו על סכומי הקיצבה לפי סעיף 31.

תשלום הקיצבה

31יב. (א) הקיצבה תשולם לזכאי לה על ידי מעבידו יחד עם שכרו, אך שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות, לגבי כלל המבוטחים או לסוגים, שהקיצבה תשולם, כולה או מקצתה, על ידי אחר או בדרך אחרת בנוסף על האמור או במקומו.

(ב) הקיצבה לפי סעיף 31יא (א) (3) תשולם על ידי המוסד או מטעמו במועדים ולפי גוהל שייקבעו בתקנות.

(ג) לא נעשה התשלום כאמור בסעיף קטן (א), יהיה המבוטח זכאי לתבעו גם מהמוסד, הכל בתנאים וכמועדים כפי שייקבעו בתקנות; זכות זו אינה גורעת מזכות תביעה לפי סעיף קטן (א), אולם מששילם אחד מהחייבים בתשלום – פטורים האחרים.

כשפרנסת הילד מחולקת

31יג. (א) היתה פרנסת הילד מחולקת בין הוריו לפי הסכם ביניהם או לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין, ונקבעה בהסכם או בפסק הדין הוראה מפורשת בדבר תשלום הקיצבה, תשולם הקיצבה להורים לפי החלוקה שנקבעה בהסכם או בפסק הדין, לפי הענין.

(ב) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות שלפיהן תשולם הקיצבה לאחד ההורים או תחולק ביניהם, על סמך אישור של פקיד מבחן כמשמעותו בפקודת העמדת עבריינים במבחן, 1944³, או של פקיד סעד כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח–1958⁴.

(ג) "הורה" לענין סעיף זה – אף הורה שאינו מבוטח ובלבד שההורה השני מבוטח.

(ד) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר דרכי תשלום הקיצבה לפי סעיף זה.

חזורת הקיצבה למי ששילמה

31יד. מי ששילם קיצבה, יחזיר לו המוסד מה ששילם במועדים ובדרך שיקבע שר העבודה.

תגבלת אחריות המוסד

31טו. על אף האמור בחלק זה לא יהיה המוסד חייב לשלם למבוטח או למי ששילם את הקיצבה, יותר מסכום הקיצבה המגיע לפי הסעיפים 31או 31יא, לפי הענין.

דרישה לקיצבה והמצאת פרטים

31טז. שר העבודה יקבע בתקנות הוראות בדבר הדרכים שבהן –

(1) החייב בתשלום הקיצבה ימסור למוסד פרטים בדבר דרישת הזכאי לתשלום הקיצבה. מסירת הפרטים תהיה תנאי להחזרת התשלום;

(2) הזכאי יגיש את דרישת הקיצבה למי שחייב בתשלומה ויפרט בה את הנימוקים לדרישה;

(3) הזכאי ימסור למי שחייב בתשלום הקיצבה הודעה בדבר קיום התנאים המזכים אותו לקיצבה.

3 ט"ח תשי"ח, עמ' 103.

4 ע"ר 1944 חוס' 1 מט' 1380, עמ' 126.

31יז. דין הקיצבה לפי חלק זה כדין שכר עבודה לכל דבר, אולם –

- (1) לא יראו אותה כהכנסה לענין תשלום דמי ביטוח;
- (2) היא לא תובא בחשבון לענין החישוב של גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית כמשמעותם בחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א–1951⁵, של פיצויי פיטורים לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג–1963⁶, של פרמיות ושל תוספת יוקר המחיה;

(3) הוראות פסקה (2) כוחן יפה על אף האמור בכל חיקוק או בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה שנערכו לפני תחילתו של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 12), תשכ"ה–1965, ובלבד שסכום השכר המשתלם למבוטח על ידי אותו מעביד או באותו מקום עבודה לא יקטן עקב הוראות סעיף זה; שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות את דרכי חישוב השכר לענין פסקה זו.

צירוף המוסד
להליכים משפטיים

31יח. (א) כתביעת הקיצבה לפני בית-המשפט ובבקשה לצו תשלום בנוגע לקיצבה לפני הממונה על גביית השכר כמשמעותו בחוק הגנת השכר, תשי"ח–1958⁷, יצורף המוסד כבעל-דין על פי בקשת בעל-דין או על פי בקשתו של המוסד.

(ב) מסר החייב בתשלום הקיצבה – בדרך, במועד ובתנאים שנקבעו בתקנות – הודעה למוסד על הגשת תביעה נגדו כאמור בסעיף קטן (א) ונתחייב מי שמסר את ההודעה בתשלום הקיצבה, לא תישמע טענת המוסד שלא היה בעל-דין בדיונים בפני בית המשפט או בפני הממונה.

31יט. לענין חלק זה – דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

דין המדינה

5. בסעיף 37 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 38" יבוא "לפי הסעיפים 37 ו-38".

תיקון סעיף 37

6. אחרי סעיף 37 לחוק העיקרי יבוא:

תוספת סעיף 37א

37א. דמי ביטוח ילדי עובדים המשתלמים בעד עובד מבוטח לפי חלק 2א הם 1.8% מהכנסתו של מבוטח כאמור.

"דמי ביטוח
ילדי עובדים

7. בסעיף 39 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "37 ו-38" יבוא "37, 37א, 37 ו-38".

תיקון סעיף 39

8. בסעיף 42 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בפסקה (2), במקום "66.2/3%" יבוא "52%".

תיקון סעיף 42

9. האמור בסעיף 57 לחוק העיקרי יסומן (א), ואחריו יבוא:

תיקון סעיף 57

"(ב) היו סכומים משתלמים לקופת תגמולים, לקרן פנסיה או לגוף כיוצא באלה, מכוח הסכם שנעשה לפני תחילתו של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 12), תשכ"ה–1965, והם מיועדים לביטוח תוספת משפחתית, רשאי המעביד להפחית את תשלומיו כאמור ב-1.8% מהכנסת העובד שלפיה נעשה התשלום כאמור."

⁵ ס"ח תשי"א, עמ' 204.

⁶ ס"ח תשכ"ג, עמ' 136.

⁷ ס"ח תשי"ח, עמ' 186; תשי"ט, עמ' 40; תשכ"ד, עמ' 35.

10. במקום סעיף 57 לחוק העיקרי יבוא: החלטת סעיף 57

57א. המשלם לאדם שהוא מבוסס לפי חלק ג או ג2 תשלומים על-פי חוק אחר, הסכם קיבוצי או חוזה בזכות ילדו של אותו אדם, רשאי להסחית מהם סכום שלא יעלה על הקיצבה המשפחתית המשתלמת בעד אותו ילד לפי סעיף 31ב או על קיצבה המשתלמת כאמור לפי חלק ג2, הכל לפי הענין.

תשלומים בעד ילדים שלא לפי חוק זה

11. בסעיף 61 לחוק העיקרי, במקום "13ה" יבוא "31ה". תיקון סעיף 61

12. בסעיף 64 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בפסקה (1), בסופה יבוא "וקיצבה לפי חלק ג2". תיקון סעיף 64

13. בסעיף 68 לחוק העיקרי, האמור בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יסומן (ו) ו-(ז) ואחרי סעיף קטן (ג) יבוא: תיקון סעיף 68

"(ד) המוסד רשאי לזקוף על חשבון הסכום שעליו להחזיר לאדם פלוני לפי סעיף 31ד דמי ביטוח שאותו אדם חייב בהם.

(ה) החייב דמי ביטוח, רשאי בתנאים שנקבעו בתקנות לזקוף חובו על חשבון הסכום המגיע לו מהמוסד לפי סעיף 31ד."

14. בסעיף 69 לחוק העיקרי, ברישה, אחרי "גימלת כסף" יבא "או סכום לסי סעיף 31ד". תיקון סעיף 69

15. אחרי סעיף 96 לחוק העיקרי יבוא: חוספת סעיף 96

96א. הסעיפים 93, 94, 95 ו-96 לא יחולו על ביטוח ילדי עובדים אלא אם הקיצבה לפי חלק ג2 משתלמת על ידי המוסד."

16. בסעיף 104 לחוק העיקרי, לאחר פסקה (6) יבוא: תיקון סעיף 104

"(7) שבין המוסד לבין מי שחייב בתשלום קיצבה לפי חלק ג2 ובכפוף לאמור בסעיף 31ח."

17. בסעיף 105 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (6) יבוא: תיקון סעיף 105

"(7) מי שחייב בתשלום קיצבה לפי חלק ג2."

18. בתוספת הרביעית לחוק העיקרי – תיקון התוספת הרביעית

(1) בסעיף 8, במקום "הסכום שממנו מגיעים דמי ביטוח בעד רבע שנה" יבוא "הכנסת המבוססת ברבע השנה" ובסופו יבוא "הכנסה" לענין סעיף זה – ההכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח, לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המכסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח; לענין זה רואים קיצבה לפי חלק ג2 כסכום שמגיעים ממנו דמי ביטוח."

(2) בסעיף 9, במקום הסיפה המתחילה במלים "יובא בחשבון" יבוא "תובא בחשבון הכנסתו ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף 8, לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח."

19. בתוספת השביעית לחוק העיקרי –

תיקון התוספת
השביעית

(1) בסעיף 7, במקום "הסכום שממנו מגיעים דמי ביטוח בעד רבע שנה" יבוא "הכנסת המכרזת ברכע השנה" ובסופו יבוא "הכנסה" לענין סעיף זה – ההכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח, לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח; לענין זה רואים קיצבה לפי חלק ג כסכום שמגיעים ממנו דמי ביטוח.";

(2) בסעיף 8, במקום הסיפה המתחילה במלים "יובא בחשבון" יבוא "תובא בחשבון, לגבי עובדת עצמאית, הכנסתה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד רבע השנה האמור בסעיף 7, לרבות אותו סכום שהיו מגיעים ממנו דמי ביטוח אלמלא המקסימום הקבוע לתשלום דמי ביטוח".

תיקון התוספת
השביעית

20. בתוספת התשיעית לחוק העיקרי, בסופה, יבוא "לפי סעיף 37א – ביטוח ילדי עובדים – 100".

21. בתוספת העשירית לחוק העיקרי –

תיקון התוספת
העשירית

(1) במקום סעיף 1 יבוא:

"1. הקיצבה המשפחתית תהיה לפי שיעורים אלה:

(1) בעד הילד הרביעי – 10.50 לירות לחודש;

(2) בעד הילד החמישי – 11.75 לירות לחודש;

(3) בעד הילד הששי – 13.00 לירות לחודש;

(4) בעד הילד השביעי – 14.25 לירות לחודש;

(5) בעד כל ילד נוסף

מעל לילד השביעי – 15.50 לירות לחודש.";

(2) בסעיף 5, בסעיף קטן (א), במקום "ההורה הזכאי לקיצבה" יבוא "ההורה שמשתלמת לו הקיצבה";

(3) בסעיף 10, במקום "ארבע-עשרה או שמונה-עשרה שנה, הכל לפי הענין" יבוא "18 או 25 שנה, הכל לפי הענין".

תחילה

22. תחילתו של חוק זה היא ביום ג' באב תשכ"ה (1 באוגוסט 1965).

יגאל אלון
שר העבודה

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה